

Інформаційні джерела:

1. Славов В.П. Економіко-енергетична система сталого розвитку сільських територій / В. П. Славов, О. В. Коваленко // Вісник аграрної науки. - 2007. - № 9. - С. 68-71.
2. Руснак А. В. Функції, завдання, чинники функціонування та сталого розвитку сільських територій - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.2/244.pdf>.

ЕКОНОМІЧНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

Косевич К. В., здобувача вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет

Формування необхідного рівня та умов розвитку аграрної сфери економіки України знаходить реалізацію в економічній політиці держави. Останню розглядають як систему спеціально розроблених і реалізованих заходів впливу на господарські процеси, які відбуваються в національному господарстві, з метою надання їм визначеної спрямованості розвитку. Економічна політика реалізується через відповідні інструменти, використання яких спрямоване на досягнення економічною системою суспільства визначених цілей, забезпечення необхідного режиму її функціонування.

Державне регулювання аграрної сфери економіки являє собою процес впливу на її розвиток доповненням стимулів ринкового механізму і створенням за рахунок цього можливості суб'єктам господарювання здійснювати прибуткову діяльність, покращувати свої конкурентні позиції [1, с. 119].

Державне регулювання аграрної сфери економіки являє собою сукупність економічних, організаційно-правових і соціальних заходів економічної політики держави, спрямованих для створення ефективного та стабільно-зростаючого розвитку мультифункціонального сільського господарства з метою

забезпечення продовольчої безпеки країни та зміцнення його конкурентних позицій на світовому аграрному ринку.

Аграрна політика є складовою економічної політики, тому розподіл її цілей доцільно застосувати й до аграрної сфери економіки. Цілі аграрної політики необхідно поділити на кінцеві та прикладні, які, в свою чергу поділяються на ряд проміжних. До проміжних висуваються вимоги, по-перше, мати достатній ступінь вимірності, по-друге, швидко, однозначно реагувати на зміну інструмента. Тільки через досягнення проміжних цілей можна одержати кінцевий результат і визначити напрями його досягнення.

Державне регулювання сільськогосподарського виробництва здійснюється з метою досягнення найбільш ефективного, соціально-економічного розвитку сільського господарства, підвищення конкурентоспроможності аграрної продукції та покращення рівня її якості. В процесі такого регулювання здійснюється економічна підтримка аграрних підприємств, які є основними виробниками сільськогосподарської продукції, забезпечується необхідний рівень доходності господарств в умовах несприятливої ринкової кон'юнктури, а також виготовлення такого обсягу продукції відповідної якості, яка б задовольняла потреби споживачів і тим самим зберігала соціальну стабільність суспільства.

Основними завданнями державного регулювання аграрної сфери економіки є: забезпечення економічного зростання галузі, яке визначає прогрес національної економіки держави або регіону, і передбачає збільшення виробництва сільськогосподарської продукції, підвищення продуктивності праці в галузі, а також формування раціональної структури попиту й асортименту продукції; забезпечення сталості розвитку аграрного виробництва завдяки стабільності ринкових цін, запобіганню та стримуванню гіперінфляції, підтримки на певному рівні зайнятості сільського населення, забезпечення збалансованості доходів і витрат у аграрному бюджеті і зовнішній торгівлі, попередження появи великого бюджетного дефіциту, зовнішнього боргу або

негативного сальдо в зовнішній торгівлі сільськогосподарською продукцією; забезпечення економічної справедливості у розвитку сільського господарства. У звичайному розумінні це означає справедливий розподіл суспільного аграрного багатства, але як одна з економічних функцій держави економічна справедливість являє собою також справедливий розподіл доходів галузі серед членів суспільства, надання рівних шансів на аграрному ринку, справедливість ринкової конкуренції тощо.

Позиція А.Лисецького [2], який виділяє такі наукові принципи управління в сільськогосподарському комплексі: забезпечення населення продуктами харчування, як його функція, що формується життєвими інтересами суспільства й окремих громадян (розв'язати цю проблему можна виключно через збільшення конкуренції на ринку, а саме через формування двох його секторів: державного й приватного); забезпечення самофінансування інноваційного розвитку сільськогосподарського комплексу як завдання, що вимагає державного регулювання (державна підтримка повинна будуватися на зміщенні акцентів в напрямку заходів "зеленої скриньки" і скороченні заходів ринкової та цінової підтримки, таких як інтервенційні закупки і різноманітні субсидії, які класифікуються як заходи "жовтої скриньки"). Основними заходами "зеленої скриньки" є: дослідження та дослідницькі програми щодо селекції і насінництва тощо; формування міжгалузевих і секторних організацій з інтеграції та структуризації виробництва, організації ринку і розподілу факторних доходів; контроль і боротьба з шкідниками і хворобами рослин й тварин; підготовка спеціалістів, керівників фермерських господарств; надання консультативних послуг, забезпечення передачі інформації та результатів наукових досліджень; контроль за якістю продуктів харчування та дотриманням встановлених стандартів; послуги в сфері маркетингу; розвиток інфраструктури та програм покращення навколишнього середовища тощо; створення, державних резервних фондів з метою забезпечення продовольчої

безпеки; Урядові програми страхування доходів сільськогосподарських виробників тощо).

Державне регулювання аграрної сфери економіки полягає у тому, що держава шляхом застосування правових, адміністративних та економічних важелів регулює поведінку сільськогосподарського товаровиробника, визначає перспективи розвитку аграрної сфери економіки, виконує спрямовуючу роль щодо реалізації довготривалих програм розвитку.

Поліфункціональну аграрну сферу визначено як галузь національної економіки, ефективний розвиток і функціонування якої забезпечується через державне регулювання із забезпеченням економічної, соціальної, екологічної, інноваційної та інформаційної функцій, а його конкурентоспроможність виступає основною рушійною силою зміцнення стратегічних позицій та пріоритетів на внутрішньому та світовому аграрних ринках завдяки реалізації таких основних принципів державного регулювання: аграрний протекціонізм, єдність економічних та соціальних цілей, програмний метод регулювання, сполучення індикативності та директивності.

Інформаційні джерела:

1. Могильний О.М. Державне регулювання аграрного виробництва в період трансформації економіки./ Могильний О.М – К.: ІАЕ УААН, 2002. – 430с.

2. Лисецький А.С. Продовольча безпека України: теорія, методологія, емпіричний аналіз./ Лисецький А.С. – К.: Оріяни, 2005. – 374 с.